

Knaldstationen på Knudshoved.

På Knudshoved står et vippefyrr, der egentligt er en knaldstation, et akustisk varslingsanlæg for færgefarten til brug i tåge og usigtbart vejr.

Knaldstationen blev opført 1901 af Fyrdirektoratet, og erstattede Löwes Batteri, der bestod af 2 kanoner. Ulempen ved kanonerne var, at det var svært for søfolkene at skelne kanonerne fra den støj, som dampskibene selv frembragte. De 2 kanoner står i dag ved DSB's kursuscenter.

Knaldstationen var opbygget med en 7-8 m. høj mast, med en vippearmer monteret i toppen. Vippearmen kunne trækkes ned til et lille træskur, der var opført ved siden af masten. Her blev der monteret 2 sprængladninger på en galge, hvorpå vippearmen igen blev hejst op i luften. Sprængladningerne blev antændt fra træskuret med en elektrisk anordning, og i træskuret blev også opbevaret sprængladninger til dagens forbrug. Et større lager af sprængladninger blev opbevaret i et muret krudthus, oprindeligt bygget til kanonernes krudt, og placeret neden for klinten, i respektfuld afstand fra knaldstationen. Krudthuset kan stadig ses på grunden.

Krudthuset

Efter flere ulykker og eksplosioner blev knaldstationen i 1934 erstattet af et elektrisk tågehorn, og i 1948 opførte DSB fyrtårnet på Knudshoved.

De følgende år forfaldt knaldstationen, indtil den i 1976 væltede ned på stranden, hvor soklen stadig ligger.

Den originale sokkel fra 1901

I 1983 blev mast og vippearms rekonstrueret og placeret ved siden af fyrtårnet, men der blev fejlagtigt monteret en brændekurv, i stedet for galgen, så knaldstationen var nu blevet til et vippefyrt. I 2009 blev "vippefyret" malet og fik nye stålwirer, men stod herefter atter og forfaldt.

Knaldstationen som vippefyrt med brændekurv. Foto fra 2018.

I 1983 og mange år frem var ejerskabet af knaldstationen uklart, så det var Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur for Østfyn, der tog initiativ til rekonstruktionen. Efter et længere forløb, der b.l.a. inkluderede Nyborg Kommune, Søfartsstyrelsen, DSB og grundejeren Juelsberg, vedgik DSB ejerskabet. Ejerskabet er dokumenteret i et brev fra 1906, som er skrevet af den daværende fyrdirektør og adresseret til marineministeriet. Her står det noteret, at "knaldstationen tilhøres af statsbanerne" - altså DSB.

DSB foretog derfor i 2022 en reovering af knaldstationen, og fjernede herunder brændekurven, så vippefyret atter blev til en knaldstation.

Knaldstationen er kulturarv, og den eneste af sin art i Danmark, måske i hele verden, men lever på trods heraf en anonym tilværelse. Der er nok ikke mange af de forbi kørende på broen, der ænser eller ved, at der ligger sådan et klenodie i Nyborg Kommune.

Efter DSB's reovering blev knaldstationen atter til knaldstation. Foto fra 2026.